

و ثانویه می‌شود. تأمین مالی بخش‌های مختلف از وظایف ظرفیت‌های موجود در بازار اوراق بهادار است و نیازمند خلق ابزارهای جدید تأمین مالی است. کما این که در هیچ یک از کشورهای تولید و صادرکننده نفت، تا کنون شاهد تأسیس بانک نفت نبوده‌ایم. در پایان باید بر این نکته تأکید کرد که ساماندهی ابزارهای مالی و تمهیدات قانونی و مقرراتی لازم در

فضای کسب و کار اقتصاد ملی، برای تسهیل و تسریع در دستیابی صنعت نفت به اهداف راهبردی آن در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی ضروری است. همکاری نزدیک وزارت نفت و شورای بورس و اوراق بهادار - با گوشه چشمی به قانون بازار اوراق بهادار - می‌تواند تعاملی مثمر ثمر برای تأمین مالی نفت ایران باشد. ■

دوازدهمین مجمع بین‌المللی انرژی

لطفاً کمی شفاف باشید!

مطالبه شفافیت پیام عمده نشست شرکت‌های بزرگ نفتی و گازی بود.

دوازدهمین مجمع بین‌المللی انرژی در روزهای ۲۹ و ۳۰ مارس در کانکن مکزیک برگزار شد. تقویت گفت‌وگوها بین مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و تقویت ارتباطات بین شرکت‌های نفتی و گازی از مهمترین اهداف مجمع محسوب می‌شود. مجمع مزبور را باید بزرگترین گردهمایی فعالان بزرگ جانب عرضه و تقاضای انرژی در جهان دانست. ارکان مجمع بین‌المللی انرژی شامل اجلاس وزارتی، هیأت اجرایی و دبیرخانه است. اجلاس وزارتی مجمع هر دو سال یک بار و جلسات هیأت اجرایی آن حداقل سالی دو بار تشکیل می‌شود.

کشورهای حاضر در مجمع، عرضه و تقاضای ۹۰ درصد از مجموع انرژی مصرفی دنیا را به خود اختصاص داده‌اند. در میان شرکت‌کنندگان در این مجمع، معاون وزیر انرژی ایالات متحده، دانیل پونمان، به عنوان نماینده بزرگترین واردکننده نفت خام دنیا و علی‌النعیمی، وزیر نفت عربستان سعودی، به عنوان بزرگترین صادرکننده نفت در میان ۶۰ وزیر نفت و انرژی حاضر در مجمع از کشورهای مختلف حاضر بودند. همچنین مقامات ارشد شرکت‌های بزرگ نفتی دنیا مانند رکس تیلرسون، مدیر عامل اکسان موبیل و پیتر ووزر، مدیر عامل شل، در این نشست حضور داشتند.

نفت خام به عنوان عمده‌ترین تأمین‌کننده سبد انرژی مصرفی جهان و پرمبادله‌ترین کالای بین‌المللی، همچنان رتبه اول را در مباحث مربوط به این بخش به خود اختصاص داده است. بر این اساس، باید عمده‌ترین ویژگی نشست اخیر مجمع را تفاهم عمومی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان بزرگ در خصوص لزوم جلوگیری از نوسانات شدید قیمت در بازارهای جهانی نفت دانست؛ معضلی که علاوه بر تجارت نفت، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های تولید و پالایش نفت و در سطح کلان‌تر، سهم آتی نفت خام و فرآورده‌های نفتی را در سبد انرژی مصرفی جهان تحت تأثیر قرار خواهد داد.

نوئه ون هولست، دبیر کل مجمع، در این زمینه می‌گوید: نوسان شدید قیمت برای تولیدکنندگان مناسب نیست. برای مصرف‌کنندگان هم همین‌طور، ضمن این که این امر برای سرمایه‌گذاری هم کشنده است. به گفته وی، تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و تدوین‌کنندگان قوانین و مقررات این بخش، باید شخصیت دوگانه نفت را مدنظر داشته باشند. این شخصیت دوگانه ناشی از نقش نفت به عنوان یک کالای فیزیکی و یک دارایی مالی است که راهبردهای عملی بازدارنده نوسانات شدید را در قیمت نفت به حائل می‌رساند.

افزایش قیمت نفت به حدود ۱۴۷ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۰۸ قانون‌گذاران و ناظران بازارهای جهانی نفت را در انگلستان و ایالات متحده به وضع محدودیت‌های تجاری در این زمینه وادار کرد. بر اساس

نفت مارس

گزارش «اقتصاد ایران» از بازار جهانی نفت

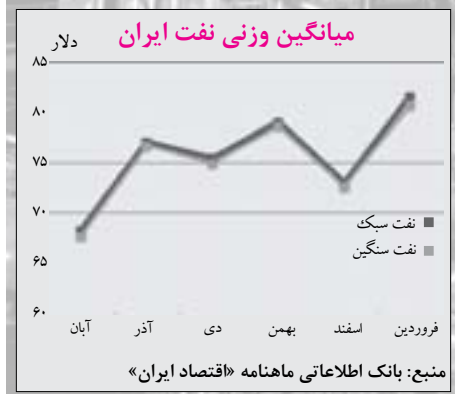
قیمت نفت خام در بازارهای جهانی پس از چند روز افزایش متوالی و در حالی که در روز سه‌شنبه ۱۷ فروردین به بالاترین قیمت خود در ۱۸ ماه گذشته رسیده بود، از روز چهارشنبه ۱۸ فروردین شروع به کاهش کرد. کاهش قیمت نفت خام پس از انتشار گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در خصوص افزایش سطح ذخیره‌سازی‌های نفت خام به بالاترین سطح از ماه ژوئن سال گذشته، روی داد. قیمت

منطقه	نفت سبک	نفت سنگین
آسیا	۸۲/۱۲	۸۰/۸۷
شمال غربی اروپا	۸۱/۴۲	۸۰/۷۶
مدیترانه	۸۰/۸۰	۷۹/۸۵
آفریقای جنوبی	۸۲/۲۰	۸۱/۵۵
میانگین وزنی	۸۱/۹۲	۸۰/۸۸

یادداشت: متوسط اول تا ۷ آوریل
استخراج: «اقتصاد ایران» از امور بین‌الملل شرکت ملی نفت

نفت خام وست تگزاس اینترمیڈیت در بازار نیویورک برای تحویل در ماه مه با ۹۶ سنت (۱/۱۱ درصد) کاهش به ۸۵/۸۸ دلار در هر بشکه رسید. گفتنی است دامنه نوسان قیمت این نفت خام در ماه جاری میلادی ۸۵/۷۵ تا ۸۷ دلار بوده است. قیمت نفت خام برنت در بازار لندن نیز با ۵۶ سنت (۰/۶۵ درصد) کاهش به ۸۵/۵۹ دلار در هر بشکه رسید. به طور کلی این نفت خام به قیمت‌های ۸۵/۳۱ تا ۸۶/۴۷ دلار معامله شد. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد به دلیل حجم عظیم واردات و عدم افزایش ضریب بهره‌برداری پالایشگاه‌ها، سطح ذخیره‌سازی نفت خام در این کشور افزایش یافته است. بر اساس این گزارش، موجودی نفت خام حدود ۲ میلیون بشکه افزایش یافته و از ذخایر بنزین ۲/۵ میلیون بشکه کاسته شده که کاهش ذخیره‌سازی‌های بنزین به دلیل اختلاط آن با سایر فرآورده‌ها بوده است. همچنین قیمت سوخت حرارتی برای تحویل در ماه مه در بازار نیویورک با ۲/۴۴ سنت (۱/۰۸ درصد) کاهش به ۲/۲۴ دلار در هر گالن رسید. همچنین قیمت بنزین با

۳/۳۶ سنت (۱/۴۳ درصد) کاهش به ۲/۳۱ دلار در هر گالن بالغ شد. کاهش ارزش یورو در پی افزایش نگرانی‌ها از مشکلات مالی یونان، از آخرین روز کاری ۱۷ فروردین به کاهش قیمت نفت خام انجامید که این کاهش به اضافه مشکلات مالی یونان، سهام‌داران را در وال‌استریت ترغیب به فروش سهام کرد و این امر در نهایت آفت شاخص‌های وال‌استریت را به دنبال داشت.

روس‌ها و سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز

فوران نفت، ته‌نشینی گاز

کاهش یافت، این در حالی است که تولید روزانه گاز شرکت روسی گازپروم - بزرگترین تولیدکننده گاز جهان - از یک میلیارد و ۶۳۰ میلیون متر

مکعب در فوریه گذشته به یک میلیارد و ۵۳۰ میلیون متر مکعب در ماه مارس رسید.

وزارت انرژی روسیه چندی پیش اعلام کرده بود که در پی کاهش تقاضای کشورهای عضو اتحادیه اروپا در بحبوحه بحران اقتصادی، تولید گاز این کشور با ۱۲ درصد کاهش به ۵۸۲ میلیارد متر مکعب در سال گذشته

میلاادی رسیده است، این در حالی است که روسیه توانست در سال گذشته میلاادی در تولید نفت خام از عربستان سعودی به عنوان بزرگترین تولیدکننده نفت جهان پیشی بگیرد.

بنا بر اعلام وزارت انرژی روسیه، این کشور ۴۹۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن نفت خام به علاوه میعانات گازی در سال ۲۰۰۹ تولید کرده است که ۱/۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل از آن است، این در حالی است که آژانس بین‌المللی انرژی از تولید ۳۹۷ میلیون تنی نفت خام بدون میعانات گازی از سوی عربستان سعودی خبر داده بود.

روسیه و همکاری با اوکراین

نخست وزیر روسیه اعلام کرد کشورش همچنان آماده سرمایه‌گذاری در نوسازی شبکه ترانزیت گاز اوکراین است.

ولادیمیر پوتین در دیدار با میکلائی آزاروف، همتای اوکراینی خود، با بیان این مطب یادآور شد: اگرچه ما در اجرای پروژه‌های گازی نورد استریم و ساوث استریم حضور داریم، اما اگر برنامه نوسازی شبکه خطوط لوله گازی اوکراین به طور سازنده‌ای تنظیم شود، ما آماده سرمایه‌گذاری هستیم. لوله‌های گازی نورد استریم و ساوث استریم قرار است گاز روسیه را بدون عبور از اوکراین به اروپا انتقال دهند.

معاون نخست وزیر روسیه از برنامه شرکت لوک اویل برای سرمایه‌گذاری ۴۸۰ میلیون دلاری در بخش تولید و اکتشاف نفت و گاز در ازبکستان خبر داد.

سرگئی ایوانوف، معاون نخست وزیر روسیه، گفت: شرکت روسی لوک اویل قصد دارد در توسعه میدان‌های نفتی و گازی ازبکستان در سال جاری میلادی حدود ۴۸۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری کند.

وی با بیان این که هم اکنون شرکت‌های روسی گازپروم، لوک اویل و سویوزنفت‌گاز در

ازبکستان مشغول فعالیت هستند، اظهار داشت: کشورش فعالانه آماده همکاری در بخش انرژی و سوخت این کشور است.

در همین حال تحلیل‌گران می‌گویند که شرکت لوک اویل طی چند سال گذشته چندین میلیارد دلار در بخش انرژی ازبکستان سرمایه‌گذاری کرده است. میزان تولید گاز ازبکستان در سال ۲۰۰۸ میلادی ۶۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون متر مکعب بود. این رقم در مقایسه با حجم تولید این کشور در سال پیش از آن (۲۰۰۷) با ۴/۹ درصد افزایش همراه بوده است. علاوه بر این، تولید نفت ازبکستان در سال ۲۰۰۸ میلادی معادل ۱۱۱ هزار بشکه در روز اعلام شده است.

ثبت رکوردی جدید در تولید نفت روسیه

تولید نفت روسیه در مارس امسال در قیاس با فوریه به ۱۰ میلیون و ۱۲۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت. تولید نفت این کشور از ۱۰ میلیون و ۸۰ هزار بشکه در ماه فوریه گذشته، به ۱۰ میلیون و ۱۲۰ هزار بشکه در روز در مارس امسال افزایش یافت. این هفتمین ماه پیاپی است که تولید نفت روسیه به بیش از ۱۰ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است.

در همین حال، تولید روزانه گاز روسیه از دو میلیارد و ۷۰ میلیون متر مکعب در فوریه به یک میلیارد و ۹۴۰ میلیون متر مکعب در مارس امسال

اعلام وزرای عضو سازمان آپک در بیست و دومین کنفرانس اعضا در ژنو، واسطه‌های بازار نفت، شامل مؤسسات پوشش‌دهنده ریسک‌های مالی و بانک‌های سرمایه‌گذاری در تشدید نوسانات قیمت نفت در بازار مؤثر بوده‌اند.

به گفته دبیر کل مجمع، اعضا خواهان تشریح اطلاعات مربوط به عرضه، تقاضا، تولید و بازارهای آتی و نیز توسعه همکاری‌ها در زمینه پیش‌بینی‌های انجام‌شده توسط سازمان‌هایی مانند آپک، مجمع بین‌المللی انرژی و آژانس بین‌المللی انرژی هستند. آلدو فلورس، رییس امور بین‌الملل مجمع، می‌گوید: ما در این نشست نمایندگان از کشورهای داریم که اثرات بازارهای مالی را در نوسانات قیمت نفت مشاهده می‌کنند. همچنین نمایندگان معتقدند بازارهای مالی اثرات چندانی بر نوسانات قیمت نفت ندارند و نیز گروهی که معتقدند نوسانات ناشی از ترکیب هر دو گروه از عوامل است.

همچنین ون هولست معتقد است هر قدر بازار، اطلاعات بیشتری از آنچه که در شکل‌گیری قیمت‌ها در گذشته مؤثر بوده، قیمت‌های فعلی و رویدادهایی که نوسانات آتی قیمت را شکل می‌دهند داشته باشد، امکان حضور دلالت و استفاده از نوسانات شدید قیمت در بازار کمتر خواهد بود. به گفته وی، بازار نیازمند داده‌های کامل‌تری در خصوص عرضه و تقاضا از تمام کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده - به خصوص کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی برای توسعه - است؛ ضمن این که ارتقای شفافیت در بازار نفت یک ضرورت محسوب می‌شود.

راقورام راجان، اقتصاددان سابق صندوق بین‌المللی پول، در این زمینه می‌گوید: اعداد دقیق‌تر، می‌توانند صنعت انرژی را توسعه دهند؛ درک این که چه تحولاتی رخ خواهد داد، به چه میزان، کجا و منشاء هزینه‌ها چیست، امکان پیش‌بینی را افزایش خواهد داد.

به گفته ون هولست، تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان بزرگ نفت با تعریف پروژه JODI (پایگاه داده‌های مشترک نفتی) که ۹۰ درصد از اطلاعات عرضه و تقاضای جهانی نفت را در بر می‌گیرد، در این حوزه آغاز خوبی داشته‌اند. البته راجان معتقد است با این که همه به شفاف‌سازی در بازارهای جهانی نفت اعتقاد دارند، اما این امر هنوز کافی نیست.

در این زمینه نائو تاناکا، مدیر عامل آژانس بین‌المللی انرژی معتقد است مسایل مربوط به شفاف‌سازی داده‌ها بسیار مهم و کلیدی هستند. به گفته وی، پروژه JODI یک پیشرفت قابل ملاحظه در این بخش است، اما ما هنوز نیازمند داده‌های بیشتر و بهتر هستیم. ■